

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж г 387/2016
25.02.2016. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у поступку за заштиту права на суђење у разумном року предлагача Д.З. из Б., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 501/15 од 14.01.2016. године, у седници већа одржаној 25.02.2016. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Апелационог суда у Београду Р4 г 501/15 од 14.01.2016. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 501/15 од 14.01.2016. године одбачен је захтев предлагача Д.З. из Б. за заштиту права на суђење у разумном року.

Против наведеног решења предлагач је благовремено изјавио жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној жалби, на основу члана 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр.116/08... 101/13), Врховни касациони суд је испитао побијано решење применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11... 55/14), на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“ бр.25/82... „Службени гласник РС“ бр.46/95...6/15), на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова и оценио да жалба предлагача није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Врховни касациони суд као другостепени у овом поступку пази по службеној дужности, а на друге битне повреде се жалбом предлагача посебно не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, поступак по тужби коју је предлагач у својству тужиоца 22.02.2011. године поднео Првом основном суду у Београду окончан је решењем П 26694/11 од 11.12.2012. године, којим је тужба повучена. О предлогу тужиоца за враћање у пређашње стање поднетом 26.12.2012. године

одлучено је решењем П 26694/11 од 11.01.2013. године, тако што првостепени суд није дозволио враћање у пређашње стање. Против наведених решења тужилац је изјавио жалбе, које су решењем Вишег суда у Београду Гж 5780/13 од 12.06.2014. године одбијене као неосноване и првостепена решења од 11.12.2012. године и 11.01.2013. године су потврђена. Након правноснажног окончања поступка, тужени је поднеском од 11.07.2014. године предложио да суд допунским решењем одлучи о трошковима поступка, међутим, предлог туженог одбачен је решењем првостепеног суда П 26694/11 од 27.08.2014. године, а наведено решење потврђено је решењем Вишег суда у Београду Гж 539/15 од 30.01.2015. године. Тужилац је 13.11.2014. године поднео и захтев за заштиту законитости против решења којим је поступак правноснажно окончан, те је спис достављен Врховном касационом суду, ради одлучивања о овом ванредном правном леку. Захтев за заштиту права на суђење у разумном року у поступку који је вођен пред Првим основним судом у Београду и Вишим судом у Београду предлагач је поднео 15.12.2015. године.

Полазећи од овако утврђених чињеница, првостепени суд је побијаним решењем правилно одбацио захтев предлагача као недозвољен.

Одредбом члана 8а Закона о уређењу судова, прописано је да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року (члан 8б став 1. истог Закона).

Из цитираних законских одредаба произлази да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року може захтевати заштиту права и убрзање поступка само у предметима у којима је поступак пред нижестепеним судовима у току у време подношења захтева, у ком случају ће непосредно виши суд, уколико утврди повреду права, одредити рок у коме ће поступајући суд окончати поступак и предузети друге законом предвиђене мере. У ситуацији када је поступак правноснажно окончан, предлагачи не могу тражити да суд утврди да им је повређено право на суђење у разумном року, нити тражити накнаду за повреду тог права. Сврха захтева за заштиту права на суђење у разумном року је да се поступак убрза и да се одреди примерена накнада као вид сатисфакције, уколико се утврди да је дошло до повреде права, међутим, када се захтев за заштиту права на суђење у разумном року односи на поступак који је правноснажно окончан пре подношења захтева, захтев се одбацује.

Околност да је у међувремену против одлуке којом је поступак правноснажно окончан изјављен ванредни правни лек – захтев за заштиту законитости, такође није од утицаја, јер из садржине захтева не произлази да је предлагач захтевао заштиту права на суђење у разумном року у поступку по ванредном правном средству пред Врховним касационим судом, а према стандардима установљеним дугогодишњом праксом Европског суда за људска права, период који се узима у обзир приликом оцене правног стандарда разумног

рока у грађанском судском поступку обухвата време од тренутка када је покренута акција, односно поднет иницијални акт пред надлежним судом (односно од када је подносилац захтева приступио поступку који је у току), до тренутка када последња одлука донета од стране домаћег правног система постане коначна и буде извршена. Заштитни механизми из члана 6. ЕКЉП не примењују се на неуспешне покушаје обнове кривичног или парничног поступка (став изражен у пресуди *Tumilovich v. Russia*), док год домаће власти не престану да обнове неки поступак. Тек од тренутка када се поступак обнови, заштитни механизми из члана 6. Европске конвенције о људским правима и основним слободама се активирају и примењују се на целокупан судски поступак. Како је у овом случају поступак правноснажно окончан пре подношења захтева за заштиту права на суђење у разумном року, првостепени суд је правилно применио материјално право када је захтев предлагача одбацио као недозвољен.

Из наведених разлога, применом члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изеци.

**Председник већа - судија
Снежана Андрејевић,с.р.**